

Til lovforslag nr. L 193

Folketinget 2017-18

Betænkning afgivet af Beskæftigelsesudvalget den 16. maj 2018

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og lov om social pension

(Ressourceforløb og dokumentationskrav for tilkendelse af førtidspension)

[af beskæftigelsesministeren (Troels Lund Poulsen)]

1. Ændringsforslag

Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 21. marts 2018 og var til 1. behandling den 6. april 2018. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i udvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og beskæftigelsesministeren sendte den 20. november 2017 dette udkast til udvalget, jf. BEU alm. del – bilag 67. Den 22. marts 2018 sendte beskæftigelsesministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse fra Heidi Niemann, Munkebo.

Beskæftigelsesministeren har over for udvalget kommenteret den skriftlige henvendelse til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 22 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, V, LA, RV, SF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (DF, EL og ALT) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget stemmer for lovforslaget og for det af Enhedslisten stillede ændringsforslag. Der er tale om præciseringer af lovteksten, der gerne skulle forbedre sagsbehandlingen for den enkelte borger.

Dansk Folkeparti er dog i tvivl om, hvorvidt det er tilstrækkeligt. Der er stadig uklarhed om, hvorvidt den syge borger har ret til at få et ressourceforløb, og om, hvor længe et forløb må vare.

Men da der trods alt er tale om præciseringer, der forbedrer loven om ressourceforløb, stemmer Dansk Folkeparti for lovforslaget.

Enhedslisten vil stemme for lovforslaget og for Enhedslistens ændringsforslag.

Enhedslisten har ventet længe – i 5 år – på lovændringer, der kan forbedre reformen af førtidspension og fleksjob. Med lovforslaget har vi nu fået de første små lovændringer, men vi må desværre konstatere, at der er tale om minimale og helt utilstrækkelige forbedringer.

Forbedringerne i selve lovteksten består i, at ressourceforløbene skal være relevante, og at der skal være et udviklingsperspektiv i forhold til arbejdsevnen. Med disse ændringer er der stadig åbent for vilkårlige skøn i kommunerne og for meget brede fortolkninger. Og de alvorligt syge borgers retsstilling er ikke forbedret.

Vi vil fortsat se alvorligt syge og handicappede borgere, som har ventet og kan se frem til at vente i årevis på afklaring og afgørelse i deres sag, og vi vil fortsat se meget syge borgere med ingen eller minimal arbejdsevne, der bliver tvunget igennem meningsløse ressourceforløb, arbejdsprøvninger og virksomhedspraktikker, der forværrer deres helbredstilstand.

Loven ændrer ikke ved, at kommunerne stadig kan iværksætte ressourceforløb – og give afslag på førtidspension – når det ikke kan udelukkes, at arbejdsevnen kan ud-

vikles, når kommunen skønner, at der er et udviklingsperspektiv i forhold til arbejdsevnen. Det bekræfter Ankestyrelsen i sit hørings svar, hvor styrelsen fortolker lovændringerne således, at for at en person kan være i målgruppen for et ressourceforløb, skal det fremover dels ikke kunne udelukkes, at arbejdsevnen kan udvikles, og dels skal der kunne peges på beskæftigelsesmål for udviklingen.

Disse krav til ressourceforløb bør vendes om, således at det skal være en betingelse for at iværksætte ressourceforløb, at kommunen kan dokumentere, at der er overvejende sandsynlighed for, at borgeren kan udvikle sin arbejdsevne i et sådant omfang, at han eller hun kan blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde. Herunder skal der peges på en konkret og realistisk arbejdsmarkedstilknytning i borgerens lokalområde.

Hvis vi som folketingspolitikere oprigtigt ønsker, at syge borgere igen bliver behandlet anstændigt, er det nødvendigt, at synet på syge borgere bliver ændret. Alvorligt syge borgere hører ikke hjemme i beskæftigelsessystemet, de hører hjemme i sundhedssystemet og i det sociale system. Samfundets indsats for alvorligt syge eller handicappede mennesker bør først og fremmest bestå i hjælp og behandling, der kan forbedre disse borgeres helbredstilstand og funktionsevner, så livskvaliteten og den daglige tilværelse kan blive så god som muligt. Og hvis det herudover er muligt og foreneligt med borgernes helbredstilstand at hjælpe borgere, der har mere end f.eks. 7 timers arbejdsevne ugentligt i behold, til at få et fleksjob, skal borgerne selvfølgelig have hjælp og støtte til det.

Når der fremover skal træffes afgørelser om syge borgers fremtidssituation – i dette tilfælde ressourceforløb eller førtidspension – bør der lægges afgørende vægt på de lægefaglige vurderinger fra praktiserende læge, da den praktiserende læge oftest er den, der har det mest indgående kendskab til den pågældende, og den, der bedst kan bedømme arbejdsevnen. Herudover bør der lægges vægt på speciallægeerklæringer og lægelige akter fra hospitalsindlæggelser og undersøgelser.

Enhedslisten kan stemme for lovforslaget, da det ifølge ministeren vil føre til, at nogle få vil få bevilget førtidspension hurtigere end efter de nugældende formuleringer i loven. Men nogen egentlig forbedring af alvorligt syge og handicappede borgers retssikkerhed er der ikke tale om. Derfor vil Enhedslisten kæmpe for, at Folketinget ved kommende ændringer af lovgivningen bygger på de forslag, som en lang række faglige og andre interesseorganisationer har fremsat. Enhedslisten vil især kæmpe for forslagene fra VærdigReform, hvor vi i denne sammenhæng især vil pege på forslaget om en 7-timersgrænse, således at borgeren har et retskrav på førtidspension og kan vælge mellem førtidspension eller tilbud om ressourceforløb, minifleksjob eller revalidering, hvis arbejdsevnen er 7 timer ugentligt eller derunder.

Alternativets medlemmer af udvalget mener, at det er utilstrækkeligt, at man ikke har justeret reformen mere vidtgående, så syge og skadede borgere, der stort set ingen arbejdsevne har, kan få tildelt en førtidspension. Der har siden ikrafttrædelsen den 1. januar 2013 af lovforslag nr. L 53

(folketingsåret 2012-13) om reform af førtidspension og fleksjob været gentagne eksempler på, at borgere er blevet nægtet tilkendelse af en ellers nødvendig førtidspension.

Alternativet mener ikke, at ændringerne i lovforslaget honorerer de mange foreslåede justeringer af lovgivningen. Dette drejer sig bl.a. om justeringer foreslået af mere end 60 faglige organisationer og foreninger, som tilsammen repræsenterer mere end 1,5 millioner lønmodtagere, og justeringer foreslået af landets fem største kommuner. Det handler om justeringer foreslået af f.eks. Jobcentrets Ofre, Næstehjælperne, Bekæmp Fattigdom NU m.fl. Alternativet har ligeledes sendt en hel liste af justeringsforslag til forligskredsen. Intet af dette er blevet taget med i lovændringen, så vidt som Alternativet ser det.

Alternativet vil altid stemme for selv den mindste forbedring, hvorfor ALT støtter dette lovforslag, men ALT vil fortsat appellere til, at forligskredsens ambitionsniveau højnes frem mod de kommende ændringsforslag efter den endelige evaluering af reformen af førtidspension og fleksjob.

Inuit Ataqatigiit, Nunatta Qitornai, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (DF og ALT):

Til § 1

1) I den under den *nr. 1* foreslåede affattelse af § 68 a, stk. 2, affattes *1. pkt.* således:

»Det er en betingelse for at iværksætte ressourceforløb, at kommunen kan dokumentere, at der er overvejende sandsynlighed for, at borgeren kan udvikle sin arbejdsevne i et sådant omfang, at den pågældende borger kan blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.«

[Ændring af bevisbyrden, så kommunen skal godtgøre og dokumentere, at der er overvejende sandsynlighed for, at en borgers arbejdsevne kan udvikles i et ressourceforløb]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

For at sikre, at der sker en reel praksisændring i kommunernes iværksættelse af ressourceforløb og tilkendelse af førtidspension, er det nødvendigt at vende bevisbyrden fra, at »det ikke kan udelukkes, at arbejdsevnen kan udvikles« til, at kommunerne skal godtgøre og dokumentere, at der er overvejende sandsynlighed for, at en borgers arbejdsevne kan udvikles i et ressourceforløb.

Nødvendigheden af dette ændringsforslag understreges af, at Ankestyrelsen i sit hørings svar fastholder sin fortolkning af, at en person er i målgruppen for et ressourceforløb,

når det ikke kan udelukkes, at arbejdsevnen kan udvikles, dog med tilføjelsen, at der skal kunne peges på et beskæftigelsesmål for udviklingen.

Bent Bøgsted (DF) fmd. Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Claus Kvist Hansen (DF) Karina Adsbøl (DF)

Marlene Harpsøe (DF) Jeppe Jakobsen (DF) Hans Andersen (V) Peter Juel Jensen (V) Louise Schack Elholm (V)

Carl Holst (V) Anni Matthiesen (V) Martin Geertsen (V) Joachim B. Olsen (LA) Laura Lindahl (LA) Rasmus Jarlov (KF)

Carsten Hansen (S) Bjarne Laustsen (S) nfm. Mattias Tesfaye (S) Leif Lahn Jensen (S) Lennart Damsbo-Andersen (S)

Pernille Rosenkrantz-Theil (S) Jan Johansen (S) Henning Hyllested (EL) Christian Juhl (EL) Jette Gottlieb (EL)

Josephine Fock (ALT) Torsten Gejl (ALT) Sofie Carsten Nielsen (RV) Karsten Hønge (SF)

Inuit Ataqatigiit, Nunatta Qitornai, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Nunatta Qitornai (NQ)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Tjóðveldi (T)	1
Alternativet (ALT)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Radikale Venstre (RV)	8	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1

Oversigt over bilag vedrørende L 193

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat, høringssvar, ligestillingsvurdering og notat fra Kammeradvokaten, fra beskæftigelsesministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Henvendelse af 9/4-18 fra Heidi Niemann, Munkebo
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Udkast til betænkning
6	2. udkast til betænkning
7	3. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 193

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelse af 9/4-18 fra Heidi Niemann, Munkebo, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om det er hensigten, at en borger stadig skal være i målgruppen for ressourceforløb, og at denne borger vil få afslag på førtidspension, hvis »det ikke kan udelukkes, at arbejdsevnen kan udvikles«, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvorvidt Ankestyrelsens principafgørelser om førtidspension og ressourceforløb stadig er gældende efter lovændringen, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm., om principafgørelse 25-14 og Ankestyrelsens vurdering af, hvornår en borger vil have ret til førtidspension, fortsat vil være gældende, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm., om lovændringerne vil medføre, at der ikke længere kan finde sengepraktikker sted, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om udsendelse af påbud til kommunerne om, at et praktikforløb skal standses, hvis en læge vurderer, at praktikken forværrer borgerens helbredstilstand, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvori den forventede reelle praksisændring konkret vil bestå, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm., om kommunernes udpegning af beskæftigelsesmål er for udvikling af borgerens arbejdsevne eller for iværksættelse af ressourceforløb, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om redegørelse for forudsætningerne for lov nr. 1380 af 23/12-12 med hensyn til antal tilkendelser af førtidspension, ressourceforløb, revalideringsforløb og antal fleksjob sammenholdt med den faktiske udvikling, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå

- 10 Spm., om de forudsatte sparemål i lovforslag nr. L 53, folketingsåret 2012-13, stadig står ved magt, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om, hvad merudgiften til førtidspension/mindreudgiften til ressourceforløb forventes at være, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm., om den foreslåede lovændring vil ændre på andelen i op- eller nedadgående retning i forhold til antal borgere, der bliver tilkendt førtidspension efter deltagelse i et ressourceforløb, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om, hvilke formuleringer i gældende lov der kan give anledning til tvivl om, at der i særlige tilfælde kan ske tilkendelse af førtidspension uden forudgående ressourceforløb, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm., om det også efter gældende lov er muligt at tilkende førtidspension uden forudgående ressourceforløb, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om, hvad det nye er i den foreslåede lovændring, i forhold til at en borger som udgangspunkt skal have deltaget i mindst ét ressourceforløb forud for tilkendelse af førtidspension, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om tydelighed af, hvilke dokumentationskrav en lovlig sagsbehandling skal indfri, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm., om de foreslåede ændringer indebærer en pligt for kommunen til at dokumentere eller sandsynliggøre, at et ressourceforløb er »relevant« og rummer et »udviklingsperspektiv«, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, på hvor lang sigt kommunen skal visitere til ressourceforløb, i forhold til at borgernes arbejdsevne kan udvikles således, at borgeren vil blive i stand til at have arbejde, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om, hvordan udviklingen i tilkendelse af førtidspension har været for visse grupper siden ikrafttrædelsen af lovforslag nr. L 53, folketingsåret 2012-13, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm., om lovforslaget kan give anledning til forventninger om en mere lempelig praksis for tilkendelse af førtidspension, end lovforslaget giver grundlag for, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om, at der ikke lempes på formuleringerne om, hvilke borgere som umiddelbart vil være berettiget til førtidspension uden iværksættelse af ressourceforløb, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm., om der af Ankestyrelsen eller domstolene er afsagt kendelser med det indhold, at deltagelse i ressourceforløb »i alle tilfælde« er en forudsætning for tilkendelse af førtidspension, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå